

เดือตร้อนหรือเสียหายที่ (ไม่) มีสิทธิฟ้องคดีปกครอง

จัดทำโดย นางสาวปรานี สุขศรี พนักงานคดีปกครองชำนาญการ

กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร

สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

กว่า ๙ ปี ที่ศาลปกครองเปิดทำการ

หลายคนรู้จักศาลปกครองเป็นอย่างดี บางคนอาจมีโอกาสดำเนินการใช้บริการ ไม่ว่าจะเป็นการฟ้องคดี การปรึกษาหารือแนวทางการฟ้องคดีหรือติดตามข่าวความเคลื่อนไหวของคดี แต่กระนั้นก็อาจมีบางคนที่ยังไม่รู้จักศาลปกครองหรือรู้จักแต่เพียงว่าเป็นศาลที่ทำหน้าที่พิพากษาคดีเหมือนๆ กับศาลอื่นๆ ที่คุ้นเคยเป็นอย่างดีในสังคมประชาธิปไตย

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาวะของสังคมไทยในห้วงเวลานี้ หลายฝ่ายต่างหยิบยกเอาความเป็น **“ประชาธิปไตย”** หรือแม้กระทั่งการใช้ **“อำนาจตุลาการหรือศาล”** หรือการใช้ **“อำนาจอธิปไตย”** ในแง่มุมต่างๆ มาเป็นประเด็นในการวิพากษ์วิจารณ์ อาจผิดบ้าง ถูกบ้างก็เป็นการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระเสรีของปัจเจกบุคคล ซึ่งก็เป็นหน้าที่ของผู้เสพเองที่จะต้องพิจารณาใคร่ครวญด้วยเหตุและผลตามหลักวิชาการที่ถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าหนึ่งในองค์กรที่มีการกล่าวถึงก็คือ **“ศาลปกครอง”**

หลายคนรับรู้ถึงความสำคัญของการจัดตั้งศาลปกครอง ว่าเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจตุลาการในการพิพากษาคดีพิพาทอันเนื่องมาจากการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจในทางปกครอง เช่น การออกกฎ คำสั่งหรือกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหรือโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือเนื่องจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร รวมทั้งการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่อันเนื่องจากการใช้อำนาจหรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร เป็นต้น

และหลายคนได้รับรู้บทบาทของศาลปกครองจากคำตัดสินในคดีพิพาทหลายๆ คดี

เช่น คดีแปรรูปรัฐวิสาหกิจ คดีเขาพระวิหาร คดีมาบตาพุดหรือคดีอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งล้วนแล้วส่งผลให้ประชาชนและสังคมได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพอย่างสมบูรณ์ภายใต้กฎหมาย

แต่กระนั้น ก็มีอีกหลายคดีที่ศาลปกครองมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา และจำหน่ายคดีจากสารบบความ อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นคดีที่ **“ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง”** ที่จะวินิจฉัยคดีหรือการฟ้องคดี **“ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขแห่งการฟ้องคดีปกครอง”** ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น ฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้หรือก่อนฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนด

หรือผู้ฟ้องคดีไม่เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีตามที่กำหนดในมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ว่า ผู้ฟ้องคดีจะต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องมาจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือการละเลย ต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

อย่างไรก็ตาม ความเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายข้างต้น อาจถูกขยายความ หรือตีความได้หลากหลายตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณี แต่หากพิจารณาจากบรรทัดฐาน ที่ศาลปกครองได้วินิจฉัยไว้แล้วก็สามารถจำแนกเกณฑ์สำคัญที่ใช้ในการพิจารณาความเป็นผู้เดือดร้อน หรือเสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ดังนี้

ประการแรก ต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยตรงและเป็นการเฉพาะตัว

ถึงแม้การได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจะไม่จำเป็นถึงขนาดที่สิทธิของบุคคลนั้น ถูกกระทบกระเทือนโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่อย่างน้อย บุคคลนั้นก็ต้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายโดยตรงและเป็นการเฉพาะตัวจากกฎ คำสั่งหรือการกระทำ ที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้น ทั้งยังต้องมีความใกล้ชิดถึงขั้นที่การกระทำหรืองดเว้นการกระทำ ดังกล่าวจะต้องก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อสิทธิประโยชน์หรือสถานภาพทางกฎหมายของ ผู้ฟ้องคดีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือเหตุการณ์หรือผลกระทบดังกล่าวจะต้องเกิดแก่ผู้ฟ้องคดี ในอนาคตอย่างแน่นอน (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๘๖/๒๕๕๑ และที่ ๖๖๔/๒๕๕๑) เช่น

- กรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้รับการสรรหาและเสนอชื่อเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีมหาวิทยาลัยจากคณะกรรมการสรรหาอธิการบดีฯ ชุดเดิม ต่อมา ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาฯ ชุดใหม่ เพื่อสรรหาอธิการบดี

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยตรงและเป็นการเฉพาะตัว เพราะการแต่งตั้งคณะกรรมการ สรรหาชุดใหม่มีผลเป็นการยกเลิกการสรรหาอธิการบดีที่คณะกรรมการสรรหาชุดเดิมได้ดำเนินการ ไว้แล้วโดยปริยาย (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๘๐/๒๕๕๒)

- กรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อเอกสารประมูลจ้างตามประกาศ เรื่อง ประมูลจ้าง ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อจ้างติดตั้งเครื่องนับเวลาถอยหลังสัญญาณไฟจราจร โดยมีความประสงค์ จะเข้าเสนอราคาประมูลการจ้างกับเทศบาล แต่เมื่อพิจารณารายละเอียดคุณลักษณะเครื่องนับเวลา ตามประกาศแล้วก็เห็นว่า เป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้เสนอราคากลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ทำให้ผู้ฟ้องคดี ขาดคุณสมบัติที่จะเข้าเสนอราคา

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ที่มีสิทธิจะฟ้องเพิกถอนประกาศดังกล่าว (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๖๕/๒๕๕๑)

- กรณีที่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นประธานกลุ่มภาคประชาชน ฟ้องเพิกถอนคำสั่งของกรมศิลปากร (ผู้ถูกฟ้องคดี) ที่อนุญาตให้เทศบาลนครปฐมปลูกสร้างอาคารสำนักงานเทศบาลนครปฐมบนพื้นที่พระราชวังปฐมมนครเพราะเห็นว่าการสร้างอาคารดังกล่าวจะกระทบต่อองค์พระปฐมเจดีย์ทั้งในด้านทัศนวิสัย ทัศนียภาพ และอาจทำลายโบราณสถานทางประวัติศาสตร์

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้รับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการรวมตัวกัน คุ้มครองสิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมกับการบริหารราชการแผ่นดิน บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิต และคุ้มครองสิทธิของชุมชนที่จะฟ้องหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ ราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น เมื่อการรวมกลุ่มของผู้ฟ้องคดีมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี รวมทั้งอนุรักษ์ปกป้องพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีในจังหวัดนครปฐม สร้างจิตสำนึกความเป็นเจ้าของมรดกทางวัฒนธรรมแก่ชุมชนเพื่อพัฒนาและเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นไปเพื่อประโยชน์โดยรวมของชุมชนและของประเทศตามหลักสิทธิชุมชนซึ่งเป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมยาวนาน ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๔๗/๒๕๕๒)

- ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคณะกรรมการสรรหาบุคคลสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) ออกประกาศรับสมัครคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญ โดยกำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้มีสิทธิสมัครนอกเหนือไปจากที่กฎหมายกำหนดขัดต่อหลักความเสมอภาค จึงฟ้องเพิกถอนประกาศดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้ผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไปที่จะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญและอ้างว่ามีเจตนาหรือความประสงค์ที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการในสังกัดของสำนักงานสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ก็ตาม แต่เมื่อได้พิจารณาจากพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดียังไม่เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีเจตนาหรือความประสงค์อันแท้จริงที่จะสมัครเข้ารับการคัดเลือกเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังที่อ้างแต่อย่างใด กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการกระทำต่าง ๆ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๙๖/๒๕๕๑)

ประการที่สอง ต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหาย “โดยนิตินัย”

หมายความว่า ผู้ฟ้องคดีต้องเป็นผู้มีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายที่จะกล่าวอ้างขึ้นมาใช้ยันกับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้น กรณีที่บุคคลใดเป็นผู้ที่กระทำผิดกฎหมายหรือฝ่าฝืนกฎหมายอยู่แล้ว ผู้นั้นจะกล่าวอ้างว่าตนเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ได้ เช่น

- กรณีที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่มีเอกสารสิทธิใดๆ ที่แสดงว่าเป็นผู้มีสิทธิโดยถูกต้องตามกฎหมายและยังมีการกระทำในลักษณะที่ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ อ้างว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการที่หน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งให้รื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินออกจากอุทยานแห่งชาติ

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ไม่ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ จึงไม่มีสิทธิที่จะฟ้องคดีและไม่อาจยกเรื่องการเสียหายป่ารุ่มท้องที่ขึ้นโต้แย้งคำสั่งของหน่วยงานทางปกครองที่ให้รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ขนย้ายทรัพย์สินออกจากบริเวณที่ดินซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติได้ เพราะการเสียหายป่ารุ่มท้องที่เป็นเพียงข้อเท็จจริงที่แสดงว่าได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ไม่มีสิทธิใดตามกฎหมายที่จะกล่าวอ้างใช้ยันหน่วยงานทางปกครองและไม่มีสิทธิเรียกร้องใดๆ ที่จะโต้แย้งคัดค้านการออกคำสั่งอันเกี่ยวกับการครอบครองที่ดิน (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๐๔/๒๕๕๑)

ประการที่สาม การแก้ไข เยียวยาหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายนั้น จำเป็นต้องมีคำบังคับของศาลปกครอง

หมายความว่า คำขอที่ผู้ฟ้องคดีขอมาในคำฟ้องจะต้องเป็นคำขอที่ศาลปกครองมีอำนาจบังคับได้ตามมาตรา ๗๒ นอกจากนี้ ผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองต้องเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้

ถึงแม้ผู้ฟ้องคดีจะเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้จากการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจริง แต่บางกรณีก็ไม่จำเป็นต้องมีคำบังคับของศาล เช่น กรณีที่หน่วยงานทางปกครองสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือคำขอที่ศาลจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้น มิได้เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไข เยียวยาหรือบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใดหรือผู้ฟ้องคดีมีคำขอในลักษณะที่ศาลปกครองไม่อาจออกคำบังคับได้ จะถือว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เช่น

- กรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือร้องเรียนธนาคารแห่งประเทศไทยขอให้ลงโทษธนาคาร ก. ซึ่งฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยคิดดอกเบี้ยจากบัญชีของลูกค้า “ชื่อนายเพิ่ม” เกินกว่าประกาศของธนาคาร จึงฟ้องขอให้ศาลสั่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยลงโทษธนาคาร ก.

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คำขอให้ศาลปกครองมีคำสั่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยลงโทษธนาคารตามคำขอของผู้ฟ้องคดีดังกล่าวมิได้มีผลเป็นการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด และเป็นคำขอที่ศาลไม่อาจออกคำสั่งบังคับให้ได้ตาม มาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดี (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๘๔๖/๒๕๕๑)

• กรณีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า นายกเทศมนตรีออกคำสั่งแต่งตั้งผู้ที่ไม่มีความรู้ในเขตเทศบาลเป็นที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายและทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย เพราะผู้ฟ้องคดีในฐานะประชาชนได้เสียภาษีทางตรงและทางอ้อม ผ่านการจัดเก็บของเทศบาล จึงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่ง ชดใช้ค่าเสียหาย และให้ดำเนินการกับผู้กระทำผิดดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีไม่เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยตรงอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จากคำสั่งและการกล่าวอ้าง ก็เป็นเพียงข้อกล่าวอ้างในฐานะเป็นพลเมืองดีที่คอยเป็นหูเป็นตาให้แก่ทางราชการหรือตรวจสอบ การกระทำที่อาจเกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวมและเป็นข้อกล่าวอ้างที่ไกล เกินกว่าเหตุและไม่มีความเป็นผลเป็นการเยียวยาความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีโดยตรง และการมีคำขอให้ศาล มีคำสั่งให้มีการดำเนินการกับผู้กระทำผิดนั้น เป็นคำขอที่ศาลไม่อาจกำหนดคำสั่งบังคับได้ (คำสั่ง ศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๑๒/๒๕๕๒)

จากเกณฑ์การพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ที่ศาลปกครองได้วินิจฉัยไว้ จึงกล่าว โดยสรุปเกี่ยวกับการเป็นผู้เดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจ หลีกเลี่ยงได้ที่จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ได้ว่า

มิใช่ว่า บุคคลใดก็ได้ที่เห็นว่าการกระทำหรืองดเว้นการกระทำของหน่วยงาน ทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ชอบด้วยกฎหมาย จะฟ้องคดีได้

มิใช่ว่า เพียงแต่จะทักท้วงหรือมีความรู้สึกไปเองว่าได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๗/๒๕๕๒) จะฟ้องคดีได้

มิใช่ว่า ประชาชนคนใดก็ได้ที่ไม่พึงพอใจการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะฟ้องคดีได้

มิใช่ว่า บุคคลใดจะคาดเดาไปก่อนว่าในอนาคตไม่ว่าเวลาใดเวลาหนึ่ง อาจจะได้รับ ความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ที่จะฟ้องคดีได้

หรือ **มิใช่ว่า** ผู้ฟ้องคดีจะมีคำขอตามใจปรารถนา โดยไม่คำนึงถึงผลของคำพิพากษาว่า สามารถแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายให้กับตนได้หรือไม่ จะฟ้องคดีได้

หรือ **มิใช่ว่า** ผู้ฟ้องคดีจะนำเรื่องที่ไม่ว่าจำเป็นต้องมีคำสั่งบังคับของศาลปกครอง มาฟ้องคดีได้

แต่เพราะหลักการสำคัญในการพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครองนั้น มุ่งหมายที่จะสร้างความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ อันเป็นการให้ความสำคัญทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและด้านการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของมหาชน ผู้ที่มีสิทธิฟ้องคดีปกครอง จึงต้องเป็นผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้โดยตรงและเฉพาะตัวเท่านั้น ทั้งมิใช่เป็นความเดือดร้อนหรือเสียหายในอนาคตที่อาจจะเกิดหรือไม่เกิดก็ได้

ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่ประสงค์จะฟ้องคดี จึงต้องพิจารณาและตรวจสอบว่า ตนได้รับความ “เดือดร้อนหรือเสียหาย ที่ (ไม่) มีสิทธิฟ้องคดีปกครอง”...หรือไม่? ก่อนที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง
